

Het invoeren van de individuele DC-regeling in de cao-verzekeringswezen

Martin Wouda, AAG

Inleiding

De cao-verzekeringswezen laat sinds 2018 de mogelijkheid open voor een individuele DC-regeling. Een werkgever kan met de werknemers een DC-regeling overeenkomen, terwijl voorheen binnen de cao alleen sprake kon zijn van een middelloon- of cdc-regeling. Dat kan tot interessante trajecten leiden (zie bijvoorbeeld [vivat-wil-over-op-idc-volksbank-houdt-cdc](#)). Pensioen is een arbeidsvoorwaarde en wordt daarom overeengekomen tussen werkgever(s) en werknemer(s). Als de werkgever een belangrijke wijziging van DB (of CDC) naar DC wil doorvoeren zal deze de werknemer(s) moeten overtuigen van nut en noodzaak. En het interessante bij de verzekeraars, en dan met name bij de pensioenverzekeraars, is dat het personeel verstand heeft van pensioenregelingen. Sterker nog, zij hebben door het uitvoeren van pensioenregelingen voor hun klanten wellicht voorkeuren ontwikkeld. Op zijn minst kennen zij de verschillen tussen DC en DB.

De belangrijke verschillen tussen DC en DB regelingen die voor werknemer de uitkomst bepalen liggen op het gebied van:

- kosten(inhoudingen),
- de beleggingsrisico's, en
- de indexatie- dan wel inflatierisico's.

Als men zich een beeld probeert te vormen hoe deze aspecten op elkaar inwerken en hoe zich dat vertaalt in de consequenties voor de werknemer wordt het al snel onoverzichtelijk. Er ontstaat dan ruimte voor discussie. De uitdaging blijft om de medewerker in korte tijd een duidelijk beeld van de consequenties voor zijn eigen pensioenuitkomst voor te schotelen.

De uniforme rekenmethodiek

Om de huidige pensioenregeling (bijvoorbeeld DB) van de werknemer objectief te vergelijken met een voorgestelde alternatieve pensioenregeling (bijvoorbeeld DC) kan een beroep worden gedaan op de nieuwe [uniforme rekenmethodiek](#) (URM). De URM wordt met een ander doel in de Nederlandse wetgeving geïntroduceerd: namelijk voor het (online) pensioenoverzicht. Deelnemers krijgen op de website van het Pensioenregister (www.mijnpensioenoverzicht.nl) vanaf 2020 te maken met twee wijzigingen:

- Er wordt in reële termen gecommuniceerd: de vermelde bedragen zullen zijn gecorrigeerd voor inflatie;
- Er worden drie scenario's gepresenteerd: goedweer, verwachtweer en slechtweer.

Deze drie uitkomsten worden visueel weergegeven in de zogenoemde **navigatiemetafoor**. Inflatierisico's en beleggingsrisico's zijn nauw aan elkaar verbonden en wat ons betreft maakt deze navigatiemetafoor deze twee in één keer inzichtelijk. Precies om die reden menen wij dat deze manier van presenteren ook goed van pas komt wanneer een wijziging van de pensioenregeling (met name van DB naar DC) aan de werknemers wordt voorgelegd en toegelicht.

Verzekerd middelloon

Eerder al publiceerden ([De-Koopkracht-van-uw-pensioen](#)) wij over wat dit betekent voor een verzekerd middelloon pensioen. Daar waar een nominaal verzekerd pensioen een gevoel van zekerheid geeft, wordt nu het inflatierisico onder de aandacht gebracht.

Middelloon bij een pensioenfonds

Bij de middelloonregelingen bij pensioenfondsen ligt het anders, maar niet per se eenvoudiger. Veel pensioenfondsen hebben al enige tijd moeten aangeven dat indexatie er de afgelopen jaren niet in zat, en dat indexatie ook de komende paar jaar onwaarschijnlijk is. Prognoses (haalbaarheidstoetsen) laten vaak zien dat de ambitie van een waardevast pensioen op langere termijn wel waargemaakt wordt. Althans, in het 'verwachtweerscenario'. Het slechtweerscenario maakt echter inzichtelijk dat dit waardevast pensioen gepaard gaat met **risico**. Indexatie op lange termijn zal alleen kunnen worden toegekend als het pensioenfonds het beleggingsrendement waarop gerekend wordt, ook daadwerkelijk behaalt.

DC-regeling

Bij DC-regelingen worden de risico's nu al gekwantificeerd op de pensioenopgave. De verplichting om ook daar in reële euro's te presenteren zal dit nog verder verbeteren. Dat er sprake zal zijn van een uniformering maakt het wat ons betreft helemaal af.

Een illustratie

Ter indicatie hebben wij voor één voorbeeld de uitkomsten van drie uitvoeringsvormen naast elkaar gezet.

We gaan uit van een persoon van 40 jaar die een pensioen heeft opgebouwd van 10.000 euro per jaar. Het pensioen gaat in als hij 67 jaar wordt. De navigatiemetafoor zal voortaan drie concrete bedragen laten zien: 1. gebaseerd op een slechtweerscenario, 2. gebaseerd op een verwachtweerscenario en 3. gebaseerd op een goedweerscenario. Alle drie de bedragen moeten gecorrigeerd zijn voor de verwachte inflatie en moeten derhalve worden uitgedrukt in reële euro's (euro's van nu). In 2016 gingen wij

nog uit van het 10% percentiel. Volgens de huidige voorstellen omtrent de URM zijn we nu uitgegaan van het 5% percentiel.

Voorbeeld 1 is een verzekerd nominaal pensioen, waarvoor **geen toeslagregeling** is afgesproken.

Voorbeeld 2 is een indicatie van een bij een APF¹ voorwaardelijk **geïndexeerd** pensioen.

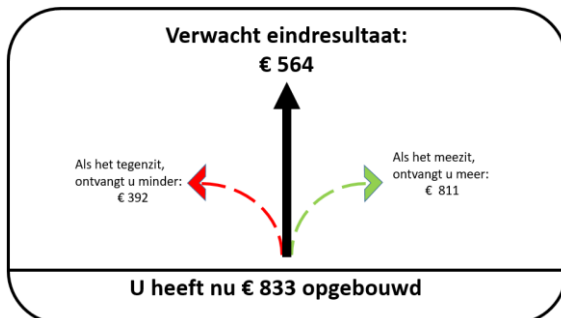
Het is hierbij belangrijk te vermelden dat dit een voorbeeld is. Een belangrijke factor is de mate waarin het pensioenfonds in aandelen belegt - wij zijn er hier van uitgegaan dat 40% van het vermogen in aandelen wordt belegd. Maar ook andere factoren zijn bepalend: het premiebeleid, de samenstelling van het fonds, de dekkingsgraad, etc. Bij verschillende pensioenfonds (of kringen binnen een APF) zal het beeld dan ook verschillend zijn.

Voorbeeld 3 is een indicatie van een pensioen dat in een DC-regeling is opgebouwd via lifecycle-beleggen.

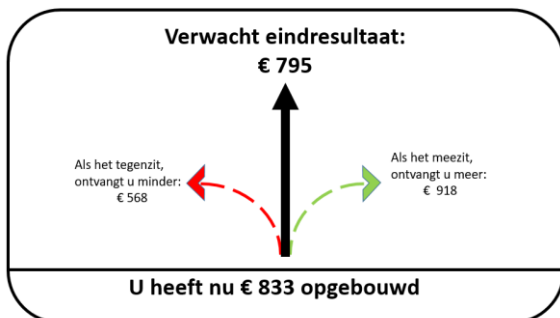
Ook hier betreft het een voorbeeld van hoe een dergelijke navigatiemetafoor eruit kan zien. Afhankelijk van de uitvoerder en met name het beleggingsbeleid (welke 'lifecycle') zien we verschillende uitkomsten.

Voor dit voorbeeld zou dan de pensioenuitkomst in reële euro's en in drie scenario's als volgt worden weergegeven:

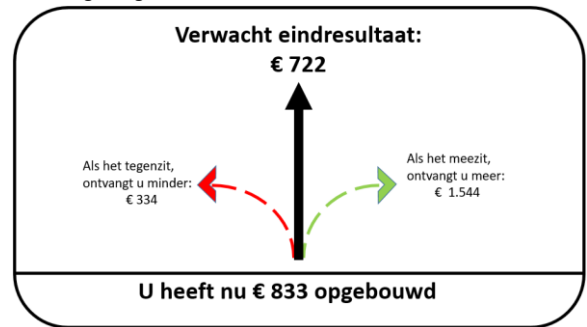
1. Verzekerd middellood

2. APF Middellood

3. DC-regeling

Bovenstaande voorbeelden zijn alle drie zonder toekomstige pensioenopbouw, c.q. premie-inleg. In die zin zijn ze onderling vergelijkbaar, maar wij geven deze uitkomsten alleen om te illustreren hoe verschillen inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Er kunnen uit dit voorbeeld geen conclusies worden getrokken over welke (soort) pensioenregeling aantrekkelijker is.

Tot slot

De huidige ideeën voor de navigatiemetafoor bevatten nog een paar uitdagingen:

- nettobedragen (voorheen zagen wij alleen bruto bedragen, dus vóór inhouding inkomstenbelasting);
- maandbedragen (tot op heden worden vrijwel altijd jaarbedragen getoond);
- inclusief de AOW én
- inclusief alle elders opgebouwde pensioenen.

Het zal nog een flinke uitdaging zijn om dat alles correct in het Pensioenregister te krijgen. Daarnaast denken wij dat de deelnemer zal moeten wennen aan de navigatiemetafoor. Wij zien echter grote voordelen in een brede verspreiding van pensioencommunicatie waarin niet alleen het beleggingsrisico in één oogopslag wordt geïllustreerd, maar ook het inflatierisico. Zodra de gewone Nederlander daaraan enigszins gewend zal zijn, kan deze uniforme manier van presenteren nog beter ingezet worden bij het toelichten van een voorgenomen wijziging van een pensioenregeling. Zeker als het daarbij gaat om een verandering van DB naar DC. Ook in andere sectoren dan in het verzekeringswezen.

CONTACT

Martin Wouda

Martin.wouda@milliman.com

¹ Wij geven hier als voorbeeld een APF, omdat voor niet iedere onderneming de uitvoering door een eigen ondernemingspensioenfonds of een bedrijfstakpensioenfonds realistisch is. Ondernemingen die kunnen kiezen wat voor

pensioenregeling zij met hun personeel afspreken, staat over het algemeen vrij om de uitvoering door een algemeen pensioenfonds te laten doen.